

Resor

Skönt flyt i Döda havet.

Salta lekar och historiska vingslag i Jordanien

Från bergen i norr till Wadi Rum i söder. Historien gör sig ständigt påmind under en rundresa längs Jordaniens riksväg 35, ursprungligen en karavanväg byggd av romarna.

– Te?

Det är egentligen ingen fråga, för i Jordanien börjar och slutar allt med te och man tackar aldrig nej om man blir bjuden.

Vi sitter inne i ett rödrandigt tält i trädgården till restaurang Beit Sweimeh, där vi nyss avnjutit en traditionell middag med mezerätter som hummus, tabbouleh och baba ganoush.

– Vi är ett Unicef-stött kooperativ med 15 kvinnor som gått samman och driver en restaurang, berättar vår servitris Nour.

I mörkret utanför anas en biogasomvandlare som gör el av köksavfallet. En liten bit härifrån slingrar sig Jordanfloden fram som ett grönt band genom det buskiga landskapet.

Det sägs vara här som Johannes Döparen döpte Jesus. För vår resa genom Jordanien tar oss ständigt förbi heliga platser. Här har civilisationer uppstått och gått förlorade, och det är inte utan att man känner historiens vingslag när man vandrar bland ruiner och storslagna landskap.

Vår resa startade dock i Amman, landets kosmopolitiska och lätt kaosartade huvudstad. Sandfärgade hus klättrar längs bergssidorna på de sju kullarna och skapar ett slående intryck från stadens högsta punkt Citadellet. Den stora Kung Abdullah-moskén ser ut som en glassbomb med blåbärssmak och kan besökas av turister genom presentbutiken.

Fakta | Resa till Jordanien

Res hit: Direktflyg till Amman.

När: Maj-oktober.

Jordanientips: visitjordan.com
aqaba.jo
visitpetra.jo

Nere i centrum ligger marknaderna sida vid sida; guldsouken, kryddsouken och fruktsouken.

Försäljare talar sig varma om dadlar, tofflor, hårklippningar eller radioapparater. Vissa har till och med spelat in sitt repetitiva budskap för att spara på rösten.

I kön till ett snabbmatstånd för knafe, en ohelig allians mellan sirapsindränkt kaka och salt ost, pratar vi med Shavin och hennes pappa. De är kurder från Irak, på semester i sitt grannland.

– Vi åker framförallt hit för att shoppa. Det går till exempel att hitta märkeskläder här som inte finns i Irak, säger Shavin.

Överst: Ingen säger någonsin nej till en kopp te.

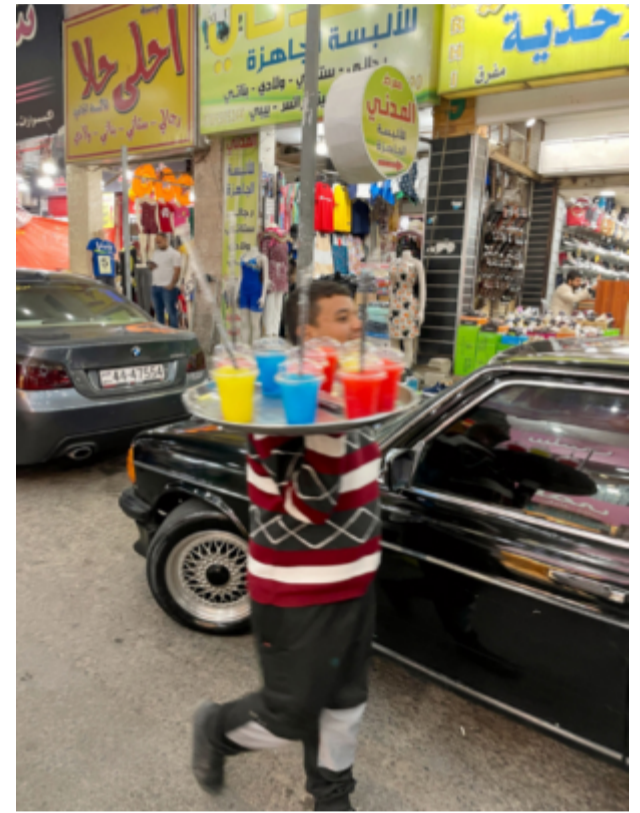
Underst: Modernt läger i ökendalen Wadi Rum.

Överst: Magnifika Petra är Jordaniens främsta sevärdhet.

Underst: En traditionell middag består av mezerätter.

Överst: Kvällstid vaknar semesterorten Akaba till liv.

Underst: Huvudstaden Amman är ett småcharmigt kaos.

Bad vid jordens lägsta punkt

Från Amman reser vi norrut till Jerash, ofta omnämnt som Asiens Pompeji. Staden anlades 100 e.Kr med alla bekvämligheter för att kunna leva ett drägligt romerskt liv i utkanten av det romerska riket. Här finns ruiner av tempel, romerska bad, arenor, restauranger och bostäder. Vägen därifrån kantas av blommande handelsträdgårdar fyllda av pelargoner, cypresser och palmer. Men också av en rad mer eller mindre permanenta läger för syriska flyktingar.

Det slår lock för öronen när vi följer den slingrande vägen ner i Jordandalen, men så är vi också på väg mot jordens lägsta punkt, 422 meter under havsytan. Döda havet är nio gånger saltare än i ett vanligt hav. En enda droppe i ögat får oss att rusa upp till stranden för att skölja ansiktet, så detta är ingen optimal plats för plask och lek. Att stilla flyta runt i det ljumma, spegelblanka vattnet med halva kroppen ovanför (väl insmord med solskyddsfaktor 50, alternativt den påstått solskyddande leran som tillhandahålls i en kruka på stranden) är däremot ett alldeles utmärkt sätt att tillbringa en eftermiddag.

Välregisserat dragplåster

Några timmar bort ligger Petra, Jordaniens största dragplåster som vida överglänser landets övriga ruinstäder. Det är här vi på riktigt kippar efter andan inför den bländande storlagenhet som natur och människa tillsammans kan skapa.

Hela konceptet är dessutom utomordent-

ligt välregisserat av naturen för att maxa upplevelsen. Det tar nära en halvtimme att gå genom den smala dalgång som med mjukt böljande väggar slingrar sig genom ett bergsmassiv, där väggarna emellanåt är bortåt 180 meter höga. Så plötsligt vidgar sig ravinen och man står inför Skattkammaren. Uthuggen ur bergväggen tros stenfasaderna ha skapats som ett mausoleum för cirka 2000 år sedan, då Petra var ett nav för viktiga handelsvägar mellan Mellanöstern och norra Afrika.

Visst är det kommersiellt, dalgången som öppnar sig är fylld av kamel- och åsneförelare som erbjuder fotografering och transport, souvenirförelare och självpåtagna guider. Men att låta en lokal förmåga berätta om sevärdheten kan om inte annat ge en god inblick i livet i dagens Jordanien. Hårda fakta kan man läsa i en guidebok.

Historien gör sig ständigt påmind.

Fotogeniska kameler finns alltid på plats.

Under ytan i semesterorten

Från Petra reser vi söderut till ökendalen Wadi Rum, som betyder just dal av sand på arabiska. Det var här Lawrence av Arabien hade sin bas under kriget mot det Osmanska riket 1917. Vårt läger har dock en mer modern touch och liknar mest en rymsbas av golfbollsformade rum med panoramafönster ut mot öknen.

Längst i söder vid Röda havets nordöstra tentakel hägrar semesterorten Akaba. I staden finns inte särskilt mycket charm och många hotell har sett bättre dagar, även om det byggs friskt.

I Akababuktens ljumma vatten frodas dock färgglada korallrev och fiskar, och med snorkel och cyklop från en dykbåt kan vi studera dem på närmare håll.

Ala'a Al Hasaseen är kapten på fartyget och lagar även maten.

– Jag älskar att vara ute på vattnet! Men det är viktigt att vi håller det rent. Vi är många som åker ut frivilligt en gång i veckan och samlar upp plast från havet, berättar Ala'a medan han grillar kycklingspett åt hungriga snorklare.

Dagtid är det lite rörelse i Akabas stadskärna, men framåt kvällen fylls gatorna av dofter och ljud. Både kvinnor och män, unga och gamla samlas ute på trottoarerna för att spela spel, umgås, shoppa och röka vattenpipa. Tillsammans får de den bedagade orten att se vacker ut.

Text och foto: Malin Hefvelin

Resor

Fyra botaniska trädgårdar dit den blomstertid nu kommit

Det blommar äntligen i Europa. Vi tipsar om fyra botaniska trädgårdar från England till Italien för dig som drömmer om årstidens finaste grönska.

Text: Linda Iliste

Kaktusdröm med milsviid havsutsikt. Foto: Patrick Giraud

■ Södra Frankrikes exotiska trädgårdspärla

Utmed Côte d'Azur sägs ofta medeltida Eze vara den vackraste byn. Ett utomordentligt läge alltså för en exotisk trädgårdspärla. Jardin Exotique d'Eze etablerades efter andra världskriget av Ezes dåvarande borgmästare André Gianton och landskapsarkitekten Jean Gastaud.

I en gammal ruin 429 meter

ovan Medelhavet och med utsikt över detsamma har den med åren blivit ett mecka för växtfantaster med ett gott öga till kaktusar och suckulenter, vilket det finns gott om. Ett annat dragplåster är en gammal törelväxt, en såkallad kristi törnekrona, som väger 500 kilo. Bänkar och en tematisk vandrings slinga skänker extra njutning.

jardinexotique-eze.fr

■ Semitropiskt på italiensk vulkanö

Giardini la Mortella, beläget på bergiga vulkanön Ischia i Neapelbukten, beskrivs ofta som något av ett under. När den började anläggas 1956 liknade platsen mest ett stenbrott, där grundarna Susana Walton och Russell Page under dryga 50 år jobbade med för att förvandla en ravin, berghäll och bergstopp till ett semitropiskt paradiset. Jättenäckrosorna från Amazonas är särskilt imponerande, och i bergväggen finns en amfiteater.

lamortella.org

Prunkande grönska i en ravin. Foto: Pressbild

En modern engelsk trädgårdsupplevelse. Foto: Benjamin Elliott

■ Nederländernas äldsta botaniska trädgård

Tulpanstina Keukenhof i all ära, Nederländernas äldsta botaniska trädgård Hortus Botanicus Leiden hittas i det historiska sydvästra hörnet av universitetsstaden den är döpt efter. Den uppfördes där i slutet av 1500-talet för att vara medicinstudenterna till nytta. I dag är det en gigantisk oas full av växthus, tropiska och subtropiska arter. Inte minst de många japanska inslagen är spännande.

hortusleiden.nl

Hortus Botanicus uppfördes på 1500-talet. Foto: Job Vermeulen

Gott om plats i Oslos lyxigaste hotellvilla. Foto: Francisco Noqueira

Hotellet Sommerro öppnar praktfull villa i Oslo

En injektion av nya museer, hamnpromenader, krogar och hotell har fått det att osa av kreativitet i den norska huvudstaden. Så sent som i höstas öppnade Petter Stordalens Nordic Hotels det magnifika Sommerro i Oslostadsdelen Frogner. Nytt för i vår är att Sommerro även öppnat en bokningsbar lyxvilla.

Trots att den går att nå via en gångväg från hotellbyggnaden är Villa Inkognito designad för att vara en separat upplevelse, med en helt annan avskildhet och service än den gäster på Sommerro får. Detta i form av elva överdådiga sovrum, bar, bibliotek, sällskapsrum och kök med privat kök.

sommerrohouse.com

Venedig får nytt fotomuseum

I dagarna har ett nytt museum sållat sig till skaran av Venedigs världsberömda kulturevenemang och utställningslokaler. Fotografimuseet Le Stanze della Fotografia ligger i en luftig, historisk byggnad på ön San Giorgio Maggiore, tvärs över vattnet från Markusplatsen. Stanze, som det redan börjat kallas, ämnar vara såväl forskningscenter som en hyllning till allehanda fotokonst och bildens roll i samhället. Invigningsutställningen är ett retrospektiv över italienska fotografen Ugo Mulas.

lestanzedellafotografia.it

Ugo Mulas inviger Venedigs fotomuseum. Foto: Pressbild

116

meter lång, drygt 30 meter bred, med en topphastighet på 37 knop och kapacitet för 1 610 passagerare respektive 450 bilar. Numerärerna är många när världens största höghastighetskatamaran blivit en del av Bornholmslinjens flotta. Rekordfärjan, döpt Express 5, invigdes 29 april och trafikerar den populära sommarrutten Ystad-Rønne, Bornholms huvudort.